

Tutortoiminnan jatkaminen Karkkilan perusopetuksessa

- Kuvaus tutoropettajatoiminnasta Karkkilan kouluissa 2017-2021
- Miksi tutortoimintaa tarvitaan lukuvuonna 2021-2022 ja jatkossakin

Tutortoiminta peruskouluissa 2017 - 2021

Taustaa: Tutoropettajatoiminta on ollut yksi Opetusministeriön Uusi peruskoulu -ohjelman suurimmista hankkeista, jolla on tuettu opettajien välistä vertaisohjausta ja -koulutusta. Valtakunnallisesti linjatuiksi sisällöiksi muodostuivat uuden opetussuunnitelman toimeenpano, yhteisöllinen toimintakulttuuri sekä tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen perusopetuksessa.

Tutortoiminta Karkkilan perusopetuksessa 2017 - 2021:

Tutortoiminnan keskeinen tavoite on ollut vuoden 2016 perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisten toimintatapojen edistäminen opetuksessa ja oppimisessa. Tätä kehittämistyötä on tehty laaja-alaisesti eri oppiaineissa. Tieto- ja viestintäteknologian käyttö onkin lisääntynyt eri oppiaineissa ja oppimistilanteissa. Laitekanta kouluilla on kohtalaisen hyvällä tasolla, mutta uhkana on laitteiden ikääntyminen, ellei säännöllisesti investoida laitekannan päivittämiseen. On myös epäselvää, toteutuvatko OPS:n mukaiset tieto- ja viestintäteknologian taitotasot kaikilla oppilailta, ja tähän tulee jatkossa kiinnittää enemmän huomiota.

Oppilaiden digitaitojen kehittäminen ja opetuksen monipuolistaminen on ollut tärkeä tavoite. Digivälineiden käytöstä oppimisessa on tullut normaalia ja tavanomaista koulutyötä. Oppimisympäristönä käytettävä Google Workspace mahdollistaa sähköisen oppimisympäristön käytön, sähköpostin, tekstien tuottamisen, esitysten teon, taulukoinnin ja sähköiset kokeet. Näiden välineiden käyttöä on tarvittu myös oppilaiden kotona etäopetustilanteissa. Omien tuotosten julkaisemiseen voidaan käyttää Google Sites-ohjelmaa. Näiden lisäksi käytävissä on eri kustantajien sähköisiä materiaaleja. Toiminnallisiin oppimisasiin käytetään Seppo.io - ohjelmaa. Turun yliopiston ylläpitämä ViLLE-oppimisympäristö on otettu laajasti käyttöön..

Opettajien digitaitojen ja yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittäminen on ollut myös keskeisiä tavoitteita. Opettajat ovat ottaneet digityövälineet käyttöön viimeistään koronapandemian aikana 2020-2021, jolloin siirryttiin etäopetukseen. Tutoropettajat avustivat ja kouluttivat kollegoitaan tässä vaikeassa tilanteessa keväällä 2020. Opettajien osaamistasoa on vuosittain selvitetty Opeka-tutkimuksilla, joka on Jyväskylän yliopiston ylläpitämä tutkimusympäristö. Opettajien digitaidoissa onkin edelleen koulutustarvetta ja keväällä osallistuminen ViLLE-koulutukseen on ollut runsasta. Koulutus järjestettiin yhteistyössä SILK-alue-tutor -hankkeen kanssa. Aluetutorhanke on Siuntion, Inkoon, Lohjan ja Karkkilan yhteinen.

Opetusministeriön julkaisussa *Tutkimus perusopetuksen tutortoiminnasta ja sen vaikutuksista* tutoropettajatoimintaa pidetään valtakunnallisesti onnistuneena hankkeena niin opetuksen järjestäjien kuin opettajien taholta. Toiminnalla on hyvät edellytykset tulevaisuutta varten, muttei ilman varmistettua rahoitusta ja resursointia.

Tutortoimintaa tarvitaan lukuvuonna 2021-2022 ja siitä eteenpäin

Tutortoimintaa tarvitaan kouluilla edelleen. Koronapandemian todennäköisesti hellittäessä kehitetään jälleen toiminnallista oppimista ja digityövälineiden käyttöä eri oppimistilanteissa. Opettajien työyhteisö onkin muuttuvien ja päivittyvien digityökalujen käyttämisessä jatkuvan kehittämisen tilassa. Arvioinnin muuttuessa on tarve kirjata oppimistuloksia yhä systemaattisemmin sähköisille alustoille, Wilmaan ja Google Workspaceen. On erityisen tärkeää, että opettajat voivat pitää ammattitaitoaan yllä digitaidoissa ja että heillä on mahdollisuus saada siihen tutoropettajalta tukea ja koulutusta.

Opetusministeriön tutkimuksen mukaan opetuksen kehittämisen paikallisissa linjauksissa tulee huomioida opettajien tarpeiden ja tutoropettajan tuen kohtaaminen. Näissä linjauksissa voidaan hyödyntää tarvekartoituksia ja opettajien kehittämissuunnitelmia, jotta tutoropettajien tuki kohdistuu aitoon tarpeeseen. Toiminnan kannalta on pidetty tärkeänä opettajien ja oppilaitosjohdon vastavuoroista viestintää, jotta osapuolilla on yhteisymmärrys kehittämisen päämääristä.

Oppilaiden digitaitojen kehittämistä tulee kouluilla jatkaa entistä systemaattisemmin tieto- ja viestintätekniikan taitotasotavoitteiden pohjalta. Tämä kokonaisuus on korona-aikana jäänytkin taka-alalle. Taitotasotavoitteet on muodostettu opetussuunnitelman pohjalta ja ne on määritelty erikseen 1. - 3. vuosiluokille, 4. - 6. vuosiluokille ja 7. - 9. vuosiluokille. Taitotasotavoitteiden tarkempaa määrittelyä ja opetuksen toteutusta on toteutettu yhdessä SILK-alue-tutorhankkeen kanssa. Tärkeä ajatus tässä on koulutuksellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, sillä jokaisen oppilaan kohdalla pyritään takaamaan perustaitojen ja -tietojen hallinta tietotekniikan käytössä.

Opettajien koulutuksessa on viimeisen vuoden aikana siirrytty yhä enemmän etäkoulutukseen koronatilan vuoksi. Vaikkakaan etäkoulutusta ei voidakaan pitää yhtä intensiivisenä kuin lähikoulutusta, se pystyy tarjoamaan suuremman valikoiman erilaisia koulutuskokonaisuuksia moniin koulutuksellisiin tarpeisiin. Tämän koulutustarjonnan välittäjänä tutoropettajilla on selkeä rooli, varsinkin silloin kun koulutuksia tarjotaan aluetutorhankkeen puitteissa. SILK-alue-tutorhanke jatkuu vuoden 2021 loppuun.

Tutoropettajien työpanosta tarvitaan kouluilla myös esimerkiksi Google Workspace -ympäristön pääkäyttäjänä, etäopetus- ja striimaustilanteiden teknisenä apuna, koulun omien nettisivujen päivittämisessä, laite- ja ohjelmisto-ongelmien koulukohtaisina tukihenkilöinä, opettajakollegoiden tietoteknisten ongelmien selvittelyssä ja muissakin tietotekniikan käyttöön liittyvissä käytännön asioissa.

Tutortoiminnalle on siis edelleen tarvetta ja sen tulisi siis jatkua Karkkilan perusopetuksessa myös lukuvuonna 2021 - 2022, vähintäänkin nykyisellä 8 viikkotunnin tasolla. Jatkossakin tietoteknisen osaamisen yhdistäminen oppimisen uusiin menetelmiin ja haasteisiin tulee varmasti säilymään tärkeänä osana kouluissa tapahtuvaa opetuksen kehittämistä.